

แผนงานการขับเคลื่อนสังคมด้วยดัชนีชี้วัดความก้าวหน้าแห่งชาติ

[National Progress Index Initiative]

มูลนิธินโยบายสาธารณะ

มูลนิธิหัวใจอาสา

สำนักงานสถิติแห่งชาติ

สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (สช.)

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.)

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

กรอบการนำเสนอ

1

ที่มาที่ไป แนวความคิดหลัก

2

การตรวจทานเชิงยุทธศาสตร์

3

แผนการดำเนินการในอนาคต

1

ที่มาที่ไป แนวความคิดหลัก

อะไรคือดัชนีความก้าวหน้าที่แห่งชาติ ???

คือ เครื่องมือ หรือ เชื่อมทิศ ซึ่งเป็นตัวแทน [proxy] สำคัญ
ของ “ความก้าวหน้า” ของสังคม

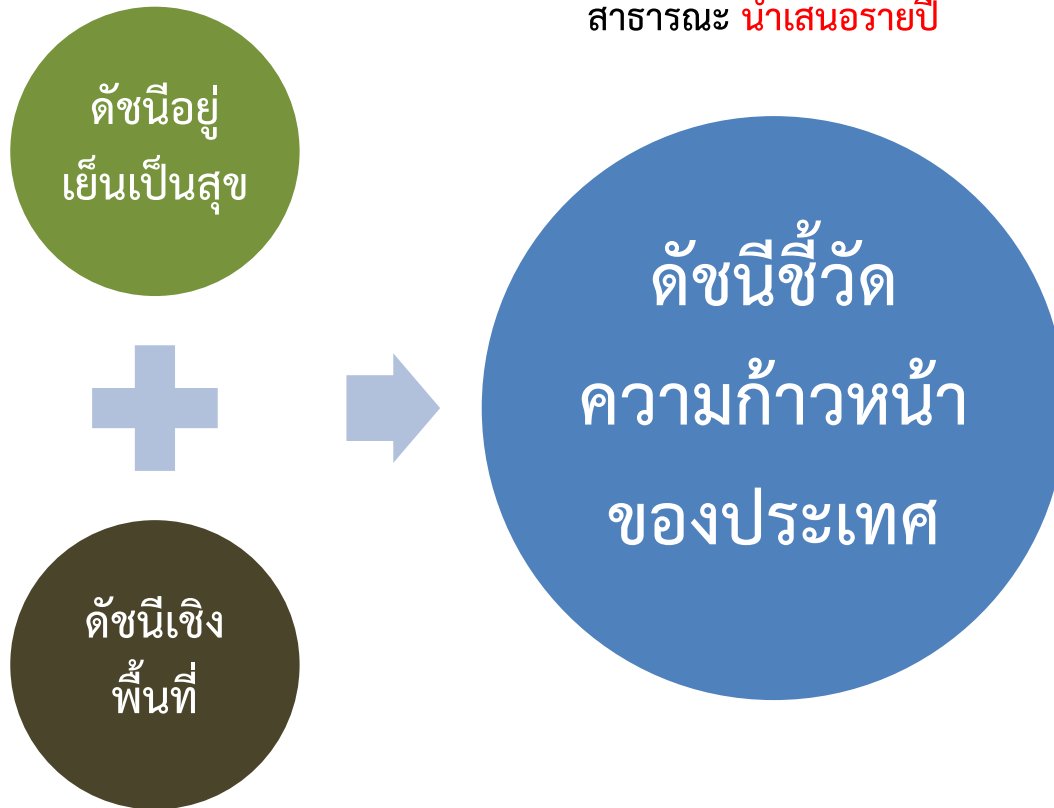
ที่ถูก กำหนดโดยคนส่วนใหญ่ของประเทศ

เป็น เป้าหมายที่ทุกคนต้องการให้เกิดขึ้น

เป็น เป้าหมายที่ทุกคน “รู้สึก” “เห็น” “สัมผัส” และ

“อยากทำ” ร่วมกันให้เกิดขึ้นให้ได้

เชิงวิชาการ [academic-based] มีมาตรฐาน
สลับซับซ้อน ใช้เป็นฐานในการกำหนดนโยบาย
สาธารณะเชิงประเด็น เน้นระบบการรวบรวม
จัดเก็บอย่างสม่ำเสมอถูกต้องและการเชื่อมต่อกับ
นโยบายสาธารณะ **นำเสนอรายไตรมาส**

เชิงเป้าหมาย [mission-based & outcome-oriented] เน้น
การสรุปผลเชิงทัศนคติ โดนใจ (ไม่เน้นความเข้าใจมาก) ไม่
ซับซ้อน ให้ความสำคัญกับการสื่อสารกับสาธารณะเชิง
เปรียบเทียบกับดัชนีกระแสหลักอื่นๆ เน้นการรับฟังความเห็น
และสะท้อนกลับเชิงนโยบายหรือแผน (การแก้ปัญหา) ต่อ
สาธารณะ **นำเสนอรายปี**

เชิงพื้นที่ [area-based] เข้าใจได้โดยง่าย หลากหลายไม่เป็น
มาตรฐาน มีความใกล้ชิดตัว ใช้เป็นฐานในการกำหนดมาตรการ
กิจกรรม นโยบายสาธารณะเชิงพื้นที่ เน้นความไวและเท่าทัน
ของข้อมูล **นำเสนอรายเดือน**

1.2

ทำไมเราจึงต้องมีแผนการดำเนินการเรื่องนี้ ???

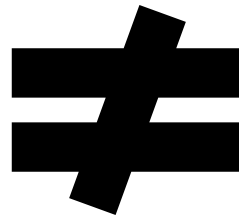
(ที่มาที่ไป ประเด็นปัญหา ความสำคัญ)

เพราะประเทศไทยมีเข็มทิศในการพัฒนาประเทศที่ไม่สมดุล (เน้นเฉพาะเรื่องเศรษฐกิจ) อันนำไปสู่การกำหนดนโยบายและการจัดสรรทรัพยากรที่ไม่นำไปสู่การพัฒนาที่เหมาะสมและยั่งยืน แต่ละภาคส่วนไม่มีโอกาสในการร่วมพัฒนาประเทศอย่างเป็นรูปธรรม

ทำไม ???

เพราะ

ความ
เจริญเติบโต
ทางเศรษฐกิจ
GDP growth

ความสุข และ
ความอยู่ดีมีสุข
ของประชาชนและ
สังคม

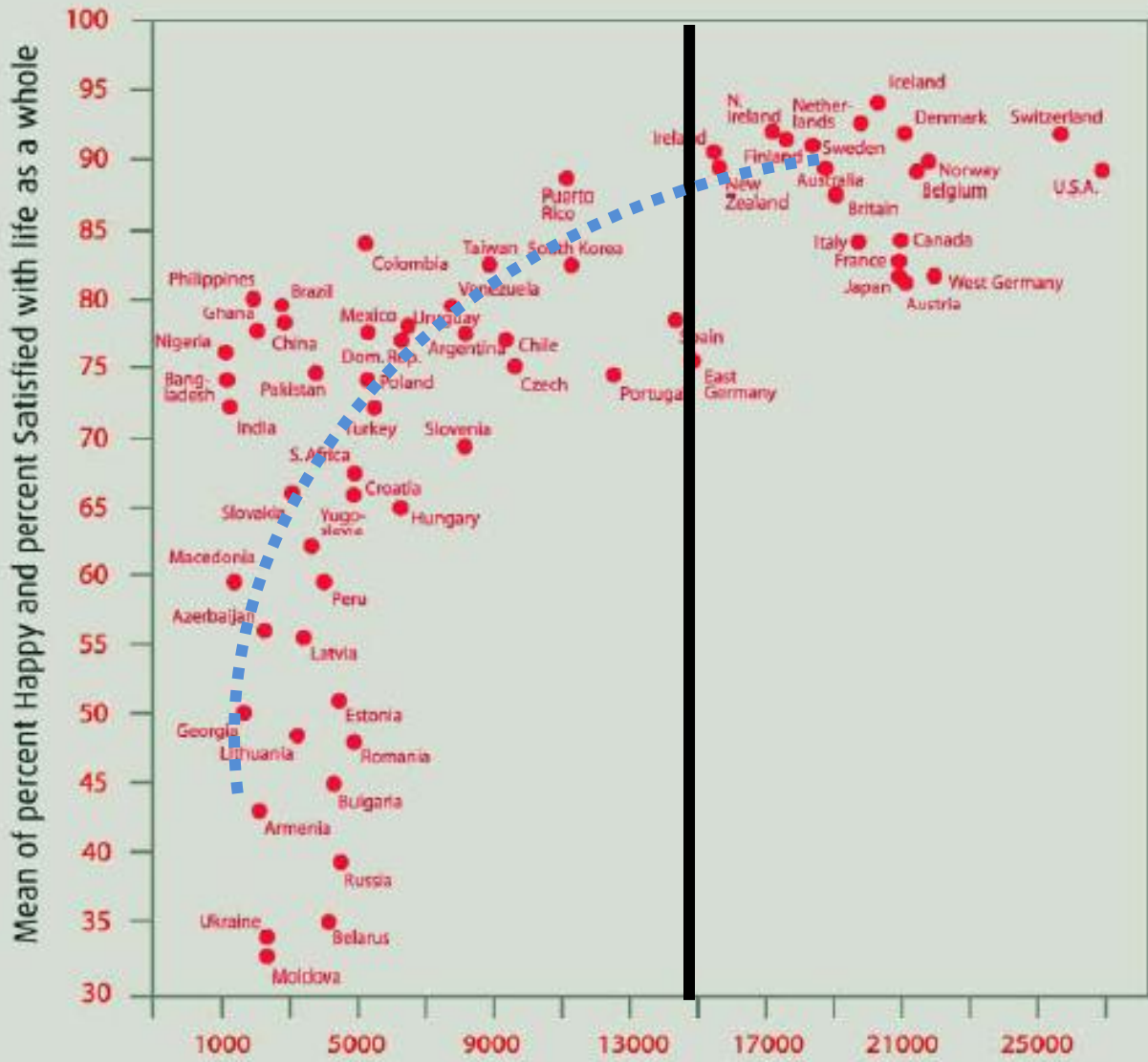
Richer, not happier

รวยขึ้นมากๆ อาจ
ไม่มีความสุขมาก
ขึ้นก็ได้

Above a certain point—around
15,000 a head GROSS DOMESTIC
PRODUCT—**more growth
stops delivering more
happiness**

Figure 1 Income and happiness

25 February 2003 Source: Inglehart and Klingemann (2000), Figure 7.2 and Table 7.1. Latest year (all in 1990s).

GNP/capita (World Bank purchasing power parity estimates, 1995 U.S.\$)

เราคาดหวังว่า

ความก้าวหน้าอย่าง
สมดุลและยั่งยืน
[NPI growth]

ความสุข และ
ความอยู่ดีมีสุข
ของประชาชนและ
สังคม

การขับเคลื่อนของสังคมทุกภาคส่วนในทิศทางที่ถูกต้อง และ
นโยบายสาธารณะและระบบการตัดสินใจที่อยู่บนฐานข้อมูลและ
ความรู้

ความจริงวันนี้

An inconvenient TRUTH [retrospective analysis]

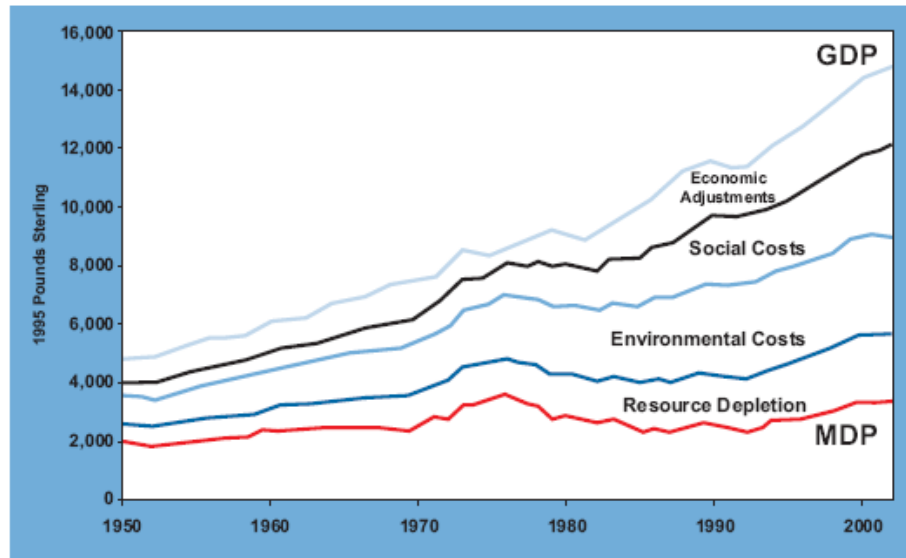

Figure 2: Components of the UK MDP

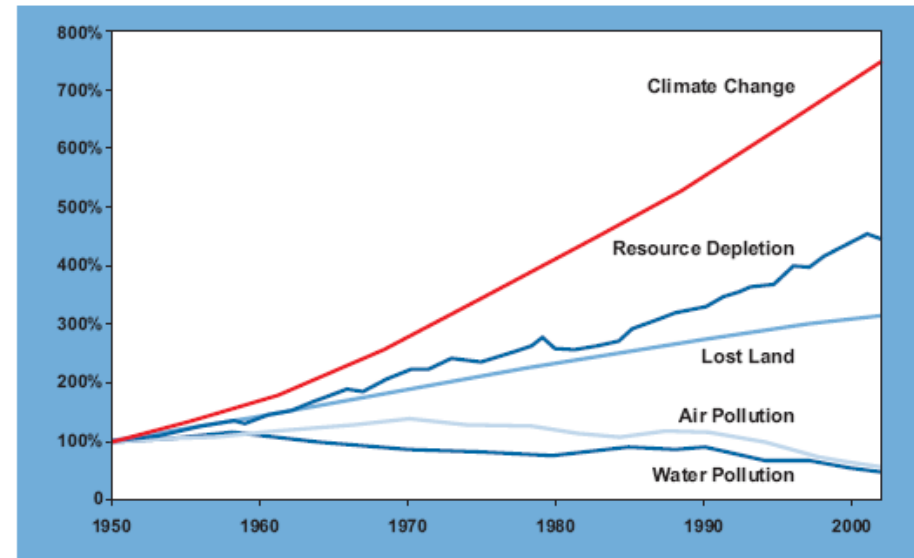

Figure 3: Environmental costs of progress

> 300% growth of GDP

< 10% growth of MDP and life satisfaction

THAILAND: A NEW TIGER OF ASIA

8,135 US per
capita
in 2007

average growth rates

9.4%

[from 1985 to 1996]

2,576 US per
capita
in 1987

133

36th

**GLOBAL
COMPETITIVENESS
INDEX**

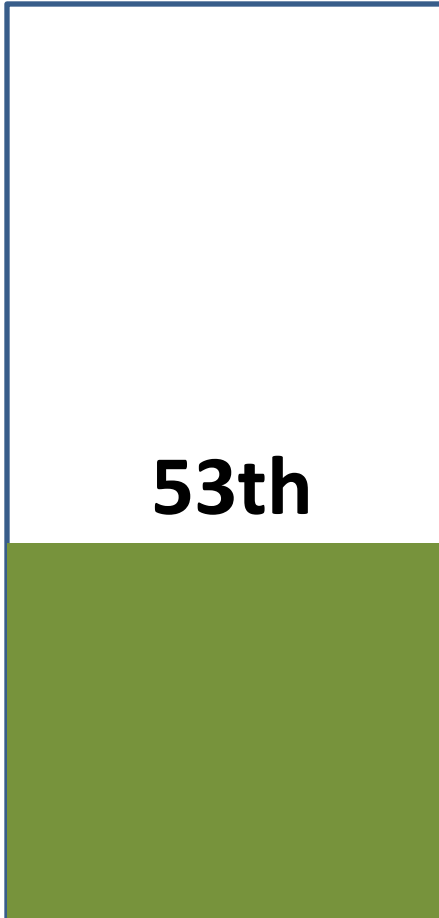
182

87th

HUMAN
DEVELOPMENT
INDEX

149

53th

**ENVIRONMENTAL
PERFORMANCE
INDEX**

143

41th

HAPPY
PLANET
INDEX

157

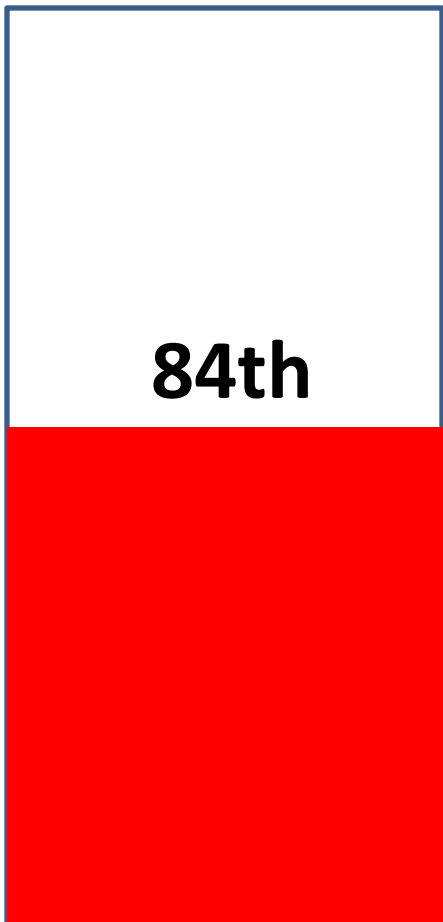
127th

**SUSTAINABLE
SOCIETY
INDEX**

180

84th

**CORRUPTION
PERCEPTION
INDEX**

1.3

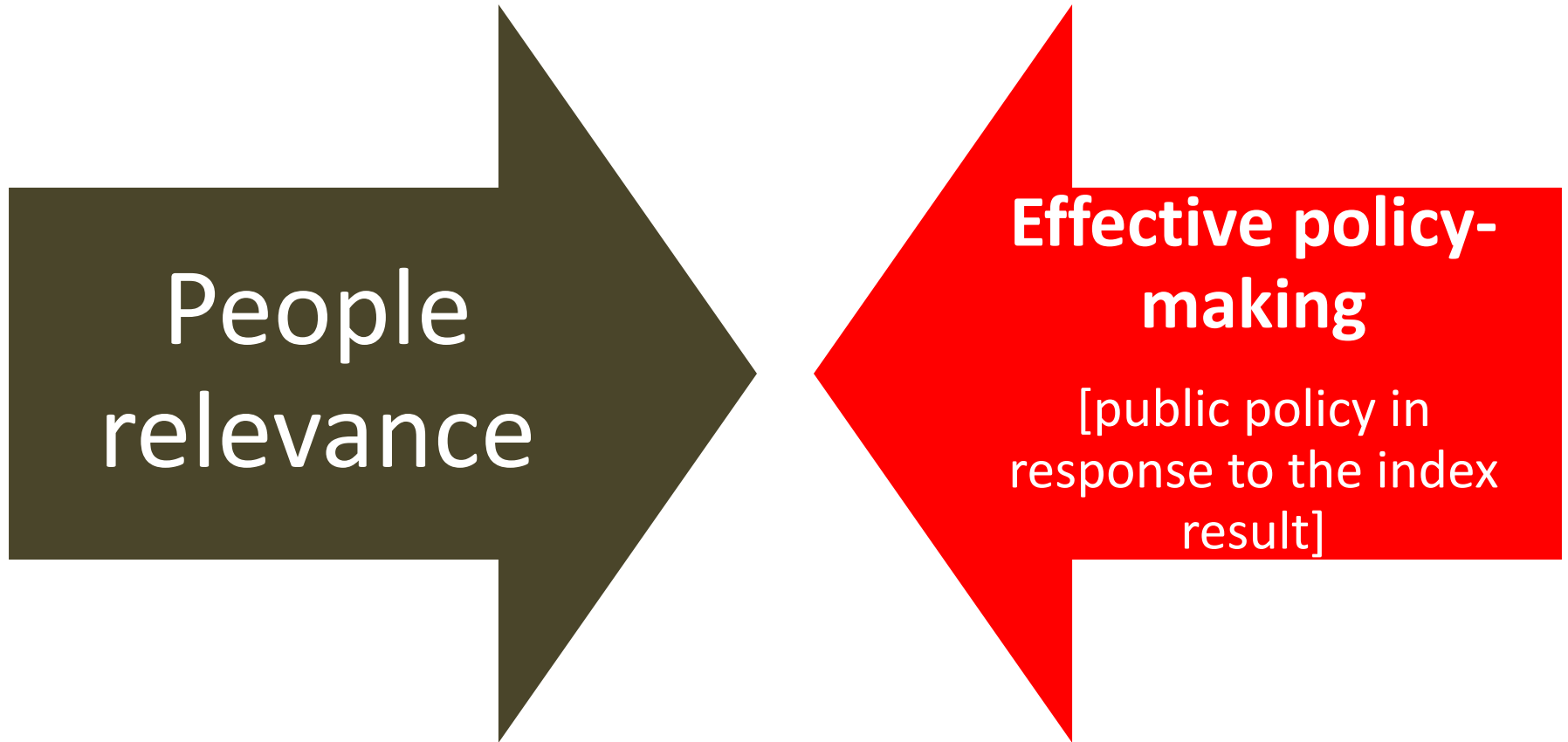
ทำไมเราจึงต้องมีแผนการดำเนินการเรื่องนี้ ???

(ที่มาที่ไป ประเด็นปัญหา ความสำคัญ)

มาตรวัดผิด เป้าหมายผิด ผลลัพธ์ผิด

โจเซฟ สติกลิตซ์ นักเศรษฐศาสตร์รางวัลโนเบล

Measuring what matters

ความก้าวหน้า [PROGRESS] ของ
ประเทศที่แท้จริงและยั่งยืน

คืออะไร ???

Subjective wellbeing
[happiness + life satisfaction]
Objective wellbeing
[income, health]

quality of life, security, human
right, justice, culture, social
cohesion etc.

Environment, ecosystem etc.

1.4

จะทำให้เกิดขึ้นได้อย่างไร ???

เศรษฐกิจ
ตกต่ำ

การจัดสัมมนา
วิชาการและการ
นำเสนอประเด็น
ผ่านสื่อ

เศรษฐกิจ
ตกต่ำ
(รอบใหม่)

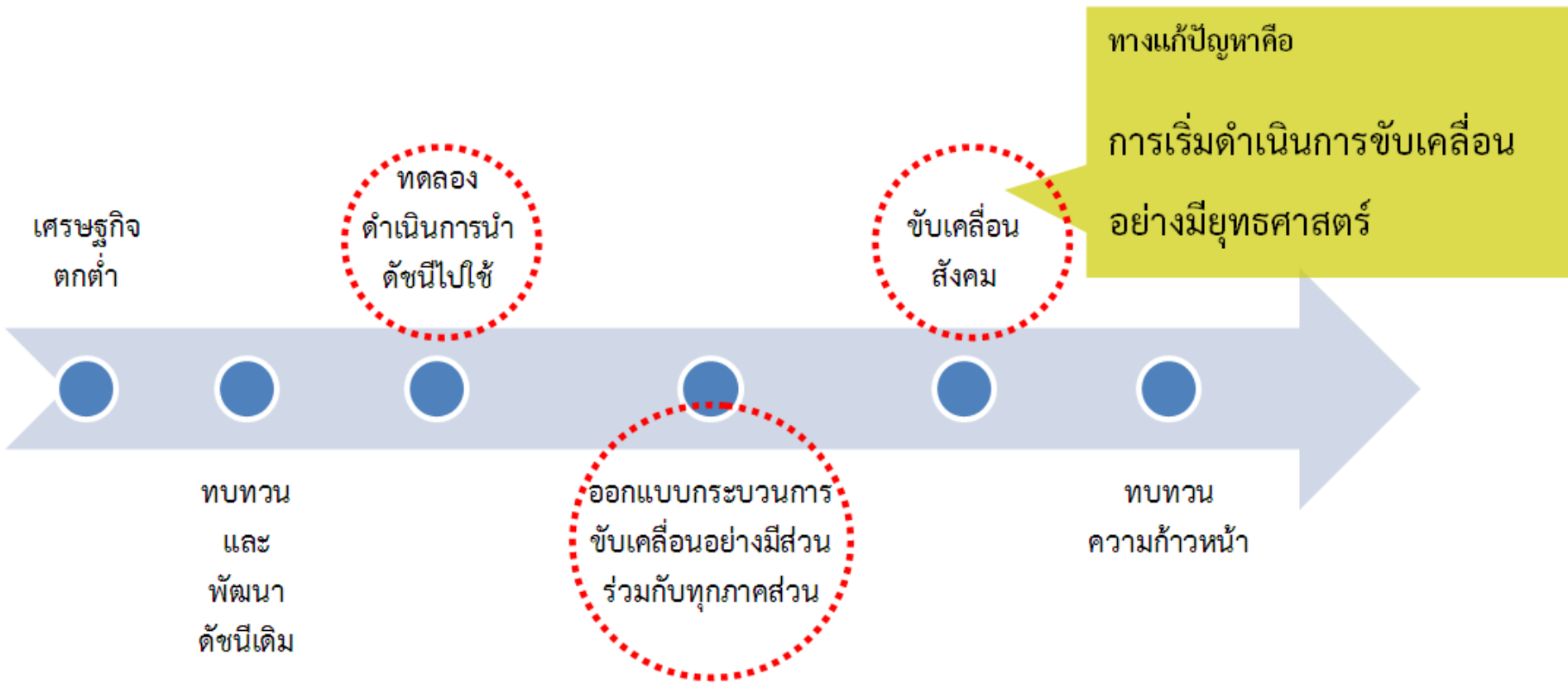
ทางแก้ปัญหาคือ
การแสวงหาและพัฒนา
ดัชนีใหม่

พัฒนา
ดัชนี
ใหม่

กระตุ้น
เศรษฐกิจ
(แบบเดิม)

พัฒนา
ดัชนีใหม่
(อีกครั้ง)

สมมุติฐานที่ ๑ สังคมไทยยังไม่มีตัวชี้วัดหรือดัชนีเพื่อชี้้นำการพัฒนาที่เหมาะสม (รูปแบบการขับเคลื่อนตามสมมุติฐานเดิม)

สมมุติฐานที่ ๒ สังคมไทยยังมีตัวชี้วัดที่พอใช้ได้แต่ขาดที่การนำไปปฏิบัติให้เกิดผลอย่างแท้จริง (รูปแบบการขับเคลื่อนตามสมมุติฐานใหม่)

4 บทเรียนสำคัญ จากการขับเคลื่อนในประเทศไทย

ผลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกจากนักคิดนักปฏิบัติ ที่ดำเนินการในประเด็นนี้ในช่วง 20 ปีหลัง

ดัชนีเป็นเพียงเครื่องมือ [Means] ไม่ใช่เป็นเป้าหมาย [Ends] โจทย์สำคัญจึงไม่ได้อยู่ที่การพัฒนาชุดตัวชี้วัดใหม่ (แม้ว่าอาจต้องมีการปรับปรุงอยู่บ้างถ้าจำเป็น) แต่อยู่ที่การนำดัชนีดังกล่าวที่มีไปสู่การปฏิบัติอย่างมียุทธศาสตร์และต่อเนื่องเพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้นอย่างแท้จริง

บทเรียนสำคัญ

กระบวนการขับเคลื่อนจะต้องมีการออกแบบอย่างตั้งใจ [Intentional Design] มีระบบ และมียุทธศาสตร์ ไม่สามารถเกิดขึ้นอย่างบังเอิญได้ เพราะประเทศไทยยังขาดกลไกและปัจจัยสำคัญจำนวนมากที่ไม่สามารถทำให้กระบวนการเกิดได้โดยธรรมชาติได้ภายใต้บริบทปัจจุบัน

บทเรียนสำคัญ

กระบวนการในการพัฒนาดัชนีมีความสำคัญเท่ากันกับ
ผลลัพธ์ของตัวดัชนีเอง และจะต้องมีความรู้สี่กร่วมเป็น
เจ้าของของกลุ่มคนทุกภาคส่วนในสังคมต่อดัชนี
ดังกล่าว ดัชนีชี้วัดความก้าวหน้าของประเทศ จะต้อง
ควบคู่ไปกับการพัฒนาดัชนีในระดับพื้นที่

บทเรียนสำคัญ

อุปสรรคสำคัญที่ทำให้การขับเคลื่อนความก้าวหน้าด้วยดัชนีการพัฒนาด้านเลือกในอดีตไม่สามารถเกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพมี ๔ ส่วนคือ

- (๑) การขาดข้อมูลที่น่าเชื่อถือและถูกต้อง
- (๒) การขาดการนำไปปฏิบัติและขาดกลไกขับเคลื่อนที่ต่อเนื่อง ยั่งยืน
- (๓) การขาดการสื่อสารและสร้างความเข้าใจร่วมกับสาธารณะ
- (๔) การขาดการเชื่อมต่อการกำหนดนโยบายและการตัดสินใจของภาครัฐ

บทเรียนสำคัญ

2

การตรวจทานเชิงยุทธศาสตร์

บทเรียนจากการขับเคลื่อนระดับสากล

การออกแบบกระบวนการขับเคลื่อนอย่างเป็นระบบและมียุทธศาสตร์ (ร่วมกันของหลายภาคส่วน)

ขับเคลื่อนหลากหลายระดับ [international-national-local] โดยอยู่บนฐานความรู้และข้อมูล

การสร้างกลไกเครือข่ายของเครือข่ายที่กว้างขวาง [NETWORK OF NETWORKS]

การสร้างความรู้ที่ร่วมกันในสังคมของทุกภาคส่วน

เน้นการนำสู่การปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง เชื่อมต่อการพัฒนานโยบายสาธารณะและกระบวนการตัดสินใจ

3 ประเด็นพื้นฐานที่ต้องพิจารณาของการออกแบบดัชนีความก้าวหน้า

การนำเสนอดัชนี
ต่อสาธารณะ

การกำหนดมิติของดัชนี

แนวทางและรูปแบบของดัชนี

3 main approaches for progress index's development

Measuring the Progress of Societies: An Introduction and Practical Guide [OECD]

1 Composite index of the comprehensive set of indicators

- Government [MAP Australia]
- Academic institute

2 Subjective well-being index [human centre]

- THINKTANK, NGOs [nef UK]

3 Adjusted GDP; environmental & societal cost inclusive

- Green GDP, China
- GPI, Canada

แนวทางและรูปแบบของดัชนี

รูปแบบการพัฒนาดัชนี	ข้อดี	ข้อด้อย
(1) การพัฒนาชุดดัชนีแบบสัมพัทธ์ หรือ Composite Index	ครอบคลุม เป็นที่ยอมรับและอ้างอิงได้ทางวิชาการ นำมาใช้เป็นตัวกำกับชี้แนะนโยบายได้	ดำเนินการได้ยากเนื่องจากต้องสัมพันธ์กับความถูกต้องและความถี่ของการจัดเก็บข้อมูล
(2) การใช้ดัชนีความอยู่ดีมีสุขทางอัตตวิสัย หรือ Subjective Well-being	ดำเนินการได้โดยง่าย มีระดับของการสะท้อนความรู้สึกของประชาชนได้สูง	มีข้อจำกัดในการแปลงสู่การกำหนดนโยบายของรัฐ และ มีคำถามเรื่องความถูกต้องในการอ้างอิงเชิงวิชาการ
(3) การปรับแก้จาก GDP หรือ Adjusted GDP	เป็นที่คุ้นเคยของประชาชนในสังคมโดยทั่วไปเนื่องจากอ้างอิงตามดัชนีที่ใช้กันอยู่แล้ว	ไม่อาจสะท้อนภาพที่แท้จริงของความก้าวหน้าได้ทั้งหมด เนื่องจากข้อจำกัดของข้อมูล ต้นทุนทางสิ่งแวดล้อมและสังคมที่บางส่วนไม่อาจแปรเป็นมูลค่าเงินได้

วิธีการกำหนดมิติของดัชนี [domain]

การเลือกมิติของดัชนี	ข้อดี	ข้อด้อย
(1) การอ้างอิงตามดัชนีหลักระดับสากล	สามารถเทียบเคียงกับประเทศอื่นๆในบริบทสากลได้	ขาดความเฉพาะตัว อาจมองข้ามมิติที่สำคัญในระดับรายละเอียดได้
(2) การอ้างอิงตามนโยบายของรัฐ	ใช้ในการขับเคลื่อนนโยบายของรัฐได้อย่างมีประสิทธิภาพ	ขาดความยั่งยืนในกรณีที่มีความไม่มั่นคงทางการเมือง
(3) การอ้างอิงตามกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียและประชาชนทั่วไป	ระดับการมีส่วนร่วมและความเกี่ยวข้องสูงกับทุกภาคส่วนในสังคม	ลำบากในการเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงยุทธศาสตร์ และไม่สามารถเทียบเคียงกับบริบทสากลได้

การนำเสนอดัชนี

แนวทาง	ข้อดี	ข้อด้อย
(1) แนวทางแบบตัวเลขเดียว (The single-number approach)	เป็นที่ดึงดูดใจ น่าสนใจ เข้าใจได้ โดยง่ายต่อสื่อและประชาชนทั่วไป	ไม่เปิดโอกาสให้ตีความหมาย อาจ ไม่เป็นที่ยอมรับของคนในสังคมวง กว้างหากกระบวนการและที่มาไม่ดี เพียงพอ และอาจนำไปสู่การส่ง สัญญาณแบบผิดๆได้ (oversimplification)
(2) แนวทางแบบการจัดทำบัญชีข้อมูล (The accounting framework approach)	มีระดับของความครอบคลุมสูง	มีความซับซ้อนสูง ไม่นำเสนอภาพ ความก้าวหน้าในภาพรวมใดๆได้ ต้องมีผู้เชี่ยวชาญในการช่วยตีความ และนำเสนอ (high complexity)
(3) แนวทางแบบกลุ่มพิเศษของดัชนี (The suite-of-indicators approach)	เปิดโอกาสให้คนได้ตีความหมาย ของความก้าวหน้าที่หลากหลาย ตามข้อมูลดัชนีหลักที่เกิดขึ้น มี ความเชื่อมโยงสูงกับการกำหนด นโยบาย	สัมพันธ์อย่างสูงกับกระบวนการใน การกำหนดมิติของตัวชี้วัดที่เลือก ซึ่งอาจเกิดการชี้้นำได้ (potentially bias)

ลักษณะสำคัญและมิติหลัก (Domains)	ตัวอย่างดัชนีที่จะนำมาใช้เป็นดัชนีชี้วัดความก้าวหน้า (Headline Indicators)
ด้านสุขภาพ	อายุขัยเฉลี่ยเมื่อแรกเกิด (Life Expectancy); เป้าหมาย ๘๗ ปี (ปัจจุบัน ๖๙ ปี)
ด้านความอยู่ดีมีสุข	ระดับความพึงพอใจกับชีวิต (Life satisfaction); เป้าหมาย ๘.๐ (ปัจจุบัน ๖.๓)
ด้านการพัฒนาคน	ระดับความพึงพอใจกับงานและอัตราการว่างงาน (Job satisfaction and Unemployment rate)
ด้านเศรษฐกิจ	Global Competitiveness Index; เป้าหมาย ๕ (ปัจจุบัน ๔.๕๖)
ด้านสิ่งแวดล้อม	ร้อยละของพื้นที่ป่าไม้ยั่งยืน; เป้าหมายร้อยละ ๔๐ (ปัจจุบันร้อยละ ๓๐)
ด้านสภาพอากาศ	ปริมาณของการปล่อยก๊าซเรือนกระจก (CO2 Emission)
ด้านธรรมาภิบาล	Corruption Perception Index; เป้าหมาย ๕ (ปัจจุบัน ๓.๔)
ด้านเศรษฐกิจ	รายได้ประชาชาติต่อหัว (National Income per capita)
ด้านพลังงาน	สัดส่วนร้อยละของพลังงานสะอาดและทดแทนได้

MAP

Suite of indicators

MEASURES OF AUSTRALIA'S PROGRESS

IS LIFE IN AUSTRALIA GETTING BETTER?

2010

17

headline dimensions of progress

TRAFFIC LIGHT presentation

10-year Time series

MEASURES OF AUSTRALIA'S PROGRESS 2010

IS LIFE IN AUSTRALIA GETTING BETTER?

 Society	 Economy	 Environment
<ul style="list-style-type: none"> ☒ Health ☒ Education & training ☒ Work ☐ Crime ☐ Family, community & social cohesion ☐ Democracy, governance & citizenship 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ National income ☒ National wealth ☒ Household economic wellbeing ☐ Housing ☐ Productivity 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Biodiversity ☐ Land ☐ Inland waters ☐ Oceans & estuaries ☒ Atmosphere ☐ Waste

Legend

- Progress has generally been made in this headline indicator compared with ten years ago
- This headline indicator has generally regressed compared with ten years ago
- There has been no significant movement in this headline indicator compared with ten years ago
- There is either no headline indicator for this area of progress or no time series

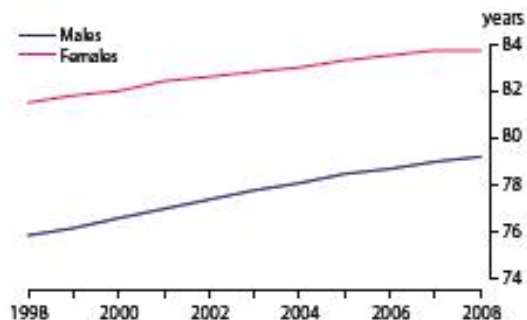

Health

Good health directly and indirectly improves the wellbeing of individuals and the broader community. For an individual, good health means a life free of the burdens of illness (such as pain, social isolation, financial costs, and restrictions to lifestyle choices). For the nation, a healthy population is more able to contribute to society in various ways such as through participation in employment and education.

- Australian life expectancy at birth improved during the decade 1998 to 2008. A boy born in 2008 could expect to live to 79.2 years, while a girl could expect to reach 83.7 years.
- Over the last decade, life expectancy at birth has increased slightly more for boys (3.3 years) than for girls (2.2 years).

✓ Life expectancy at birth

Source: ABS Deaths, Australia, 2008
(cat. no. 3302.0)

Taking the temperature of local communities

The Wellbeing and Resilience Measure (WARM)

Nina Mguni & Nicola Bacon

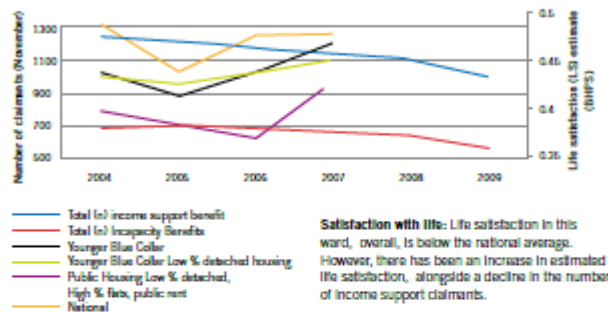

Local Wellbeing Project

Blackley

Main groups are public housing tenants and younger blue collar workers

Stage 1: How has Blackley fared?

Stage 2: Measure assets and vulnerabilities

Self	EDUCATION HEALTH MATERIAL WELLBEING
Supports	STRONG & STABLE FAMILIES
Systems and structures	LOCAL ECONOMY PUBLIC SERVICES CRIME & ANTI-SOCIAL BEHAVIOUR INFRASTRUCTURE & BELONGING

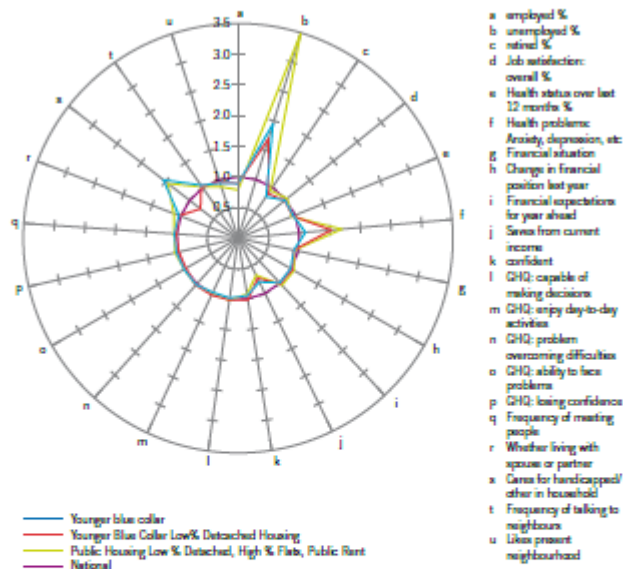
Main assets

- Low level of benefit claimants
- Residents are generally satisfied with public services in the area
- Low levels of crime
- High sense of belonging to the local area

Main vulnerabilities

- Poor educational attainment and high proportion of people with no or low qualifications
- Poor health outcomes
- High level of exposure to credit

Stage 3: benchmark Blackley against national trends

Stage 4: Understand and plan

- Communities in this area share similar problems: high levels of unemployment, poor health and anxiety, low rate of savings.
- A high proportion of people have caring responsibilities.
- People who are constrained by circumstances (particularly lone unemployed parents who live in flats that are rented from the council) tend to be more vulnerable and less resilient.
- There is a general sense of belonging and the majority of residents are satisfied with public services. In addition, crime is low and social capital is high.
- When looking at the psycho-social indicators, people in these communities feel that they are capable of making decisions and have levels of confidence in line with the national average.
- The frequency with which they meet people (including their neighbours) is in line with the average, but it is above average for residents considered to be "constrained by circumstances".
- Potential action: development of peer support initiatives – particularly in health and education.

3

แผนการดำเนินการในอนาคต

สังคมไทยมีทิศทางการพัฒนาที่ดีเหมาะสมและยั่งยืนอันนำสู่
คุณภาพชีวิตของประชาชนได้อย่างแท้จริงและอยู่ภายใต้ขีด
ความสามารถในการรองรับของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยผล
ดังกล่าวเกิดขึ้นอย่างมีนัยยะสำคัญจากการใช้ดัชนีความก้าวหน้า
ที่แท้จริงเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อน ผลการดำเนินการที่ได้
สามารถเป็นกรณีศึกษาสำคัญและเป็นองค์ความรู้ที่สามารถ
แลกเปลี่ยนเรียนรู้กันเป็นส่วนหนึ่งของการขับเคลื่อนกระแสของ
การพัฒนาที่ยั่งยืนในระดับโลก

นโยบายสาธารณะและแผนการพัฒนาทั้งในระดับประเทศ ระดับ
ท้องถิ่นและ ระดับองค์กร ถูกพัฒนาโดยอ้างอิงและสอดคล้องกับ
ผลที่สะท้อนจากดัชนีความก้าวหน้าที่แท้จริงและกลายเป็น
เครื่องมือสำคัญในการกำหนดทิศทางของการพัฒนาควบคู่ไปกับ
ดัชนีการพัฒนาทางเศรษฐกิจ ข้อมูลของดัชนีดังกล่าวมี
กระบวนการรวบรวมพัฒนาอย่างเป็นระบบต่อเนื่องและมีส่วนร่วม
สามารถสะท้อนข้อเท็จจริงและความก้าวหน้าที่เกิดขึ้นในสังคมได้
อย่างแท้จริงและเท่าทันผ่านการจัดการความรู้อย่างกว้างขวาง ทั้ง
ในส่วนของภาครัฐ ภาคประชาสังคม ภาคประชาชน และ ภาค
สื่อสารมวลชน เกิดเครือข่ายผู้ปฏิบัติและกลไกการขับเคลื่อนที่มี
พัฒนาการอย่างยั่งยืนทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ

๑ สร้างภาพฝันและเป้าหมายร่วมกันของคนในประเทศ

๒

สร้างระบบและกลไกขับเคลื่อน
เชิงนวัตกรรม
(ดัชนีความก้าวหน้าแห่งชาติ
บัญชีประชาชาติความอยู่ดีมีสุข
และ คณะทำงานเชิงยุทธศาสตร์)

๓

การสร้างกระแสสนับสนุนทางสังคม

สร้างภาพฝันและเป้าหมายร่วมกัน
ของคนในประเทศไทย

ความฝันร่วมของคนในประเทศไทย

Visionary and Foresight Thailand

[Domains of Progress selected by Thai people] will be completed in April 2011

[good]
ENVIRONMENT

[sustainable]
ECONOMIC

[quality & active]
CITIZEN

[clean]
ENERGY

[balanced & fair]
SOCIETY

[good]
QUALITY OF LIFE

ประเทศไทย

Internet

survey + Post

National poll

๒๕๖๓

National
survey

Public

dialogues

VISIONARY ROADMAP OF THAILAND

๒๓

สร้างระบบและกลไกขับเคลื่อนเชิง
นวัตกรรม

INNOVATIVE MECHANISM

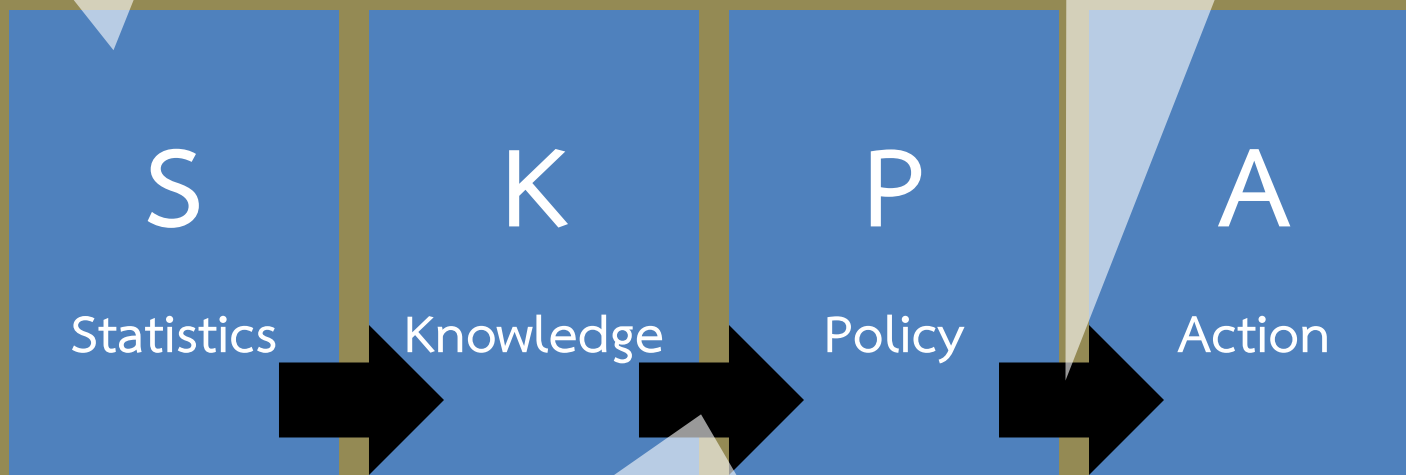
“วัฒนธรรมของการใช้ข้อมูลเชิง
ประจักษ์และความรู้เพื่อกำหนด
นโยบายสาธารณะและตัดสินใจ

”

(culture of evidence-based public policy and decision-making system)

ความต้องการและปัญหาของ
ประชาชนและประเทศ
[National Progress INDEX
& National Account of
Well-being]

รัฐบาล หน่วยงานราชการ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ธุรกิจเอกชน และ ประชาชน

สำนักงานสถิติแห่งชาติ และ สภาพัฒนา
สช.(กระบวนการมีส่วนร่วม)

National Accounts of Well-being

[Home](#) ● [Learn](#) ● [Explore](#) ● [Engage](#) ● [News](#) ●

Search [GO](#)

[KEEP IN TOUCH](#) →

[WRITE TO YOUR REPRESENTATIVE](#) →

[MEASURE YOUR OWN WELL-BEING](#) →

[INTRODUCTION](#) →

Measure your own well-being

[HOME](#) > [ENGAGE](#)

This survey is made up of the questions from the [European Social Survey](#) which were used to create the National Accounts of Well-being indicators. By answering the following questions, you can measure your own well-being to produce your personal Well-being Profile, and compare your results to countries across Europe.

The survey contains around 50 questions and should take 10-15 minutes to complete.

Please note that the survey is not a diagnostic tool and you will not receive feedback on your individual results.

[BEGIN SURVEY](#) ▶

Discover your well-being profile

Measure your own well-being and compare your results across Europe.

[Start the survey](#) →

Download the report

Read the full details of nef's call for National Accounts of Well-being.

[Download](#) →

บัญชีประชาชาติด้านความอยู่ดีมีสุข

(NATIONAL ACCOUNTS OF WELL-BEING)

๓

สร้างกระแสสนับสนุนทางสังคม

สื่อสารสาธารณะและ
การตลาดเพื่อสังคม

กลไกเพื่อแปลงข้อมูลและความรู้
สู่นโยบายและการปฏิบัติ

ความฝันร่วมกันของประเทศบนฐานความรู้และการมีส่วนร่วม

แผนที่ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนแผนงาน
[strategic roadmap]

ศูนย์พัฒนา
ประเทศไทย
(Progressive
Thailand
Centre)

[Thaihealth,
NESDB, NSO]

เป็นสภากาแฟและ
ศูนย์ข้อมูลสาธารณะ
เรื่องดัชนีและ
แผนการพัฒนา
ประเทศในรูปแบบที่
เข้าใจง่าย

3
เดือน

9
เดือน

12
เดือน

12
เดือน

พัฒนาเครื่องมือ และ กลไกเชิงนวัตกรรม

(ดัชนีความก้าวหน้าแห่งชาติ บัญชีประชาชาติด้านความอยู่ดีมีสุข life satisfaction survey etc.)

National Campaign 1
วิสัยทัศน์ประเทศไทย
VISIONARY THAILAND
ความริเริ่มการตลาดเพื่อสังคมและ
นวัตกรรมทางสังคม

National Campaign 2
แผนที่ยุทธศาสตร์ประเทศไทย
THAILAND ROADMAP

National Campaign 3
CHANGED THAILAND
[quick-win celebration]

งานขับเคลื่อนระดับ
พื้นที่นำร่องใน ๑๐
จังหวัด
[citizen dialogue]

พัฒนาเครือข่าย
ดำเนินการ ๒๐ อปท.
ทั่วประเทศ

พัฒนาเครือข่าย
ผู้จัดการทางสังคม
๑๐๐ อปท.ทั่วประเทศ

การสำรวจประชามติปีละครั้ง:
ร่วมกำหนดนิยาม
“ความก้าวหน้า”
Life satisfaction survey
ทุก 6 เดือน
Citizen Poll
ทุก 2 เดือน
เสวนากับสื่อมวลชน
ทุก 2 เดือน
การแถลง GDP & NPI
รายไตรมาส
(NESDB, NSO)

เวลา	คณะกรรมการกำกับทิศทางแผนงาน	คณะทำงานประเมินผลภายใน (มหาวิทยาลัยมหิดล)	มูลนิธิโอบายสุขภาวะ	มูลนิธิหัวใจอาสา	เครือข่ายนักวิชาการ (บริษัท เครือข่ายเงินปันผล IRAH และ เครือข่ายสื่อมวลชน)	แผนการลดความเสี่ยงด้านสุขภาพ	สำนักงานสถิติแห่งชาติ	สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.)	คณะทำงานยุทธศาสตร์	เครือข่ายขับเคลื่อนระดับท้องถิ่น ร่วมกับ สช.
01										
02	การประชุมครั้งที่ 1				ฐานข้อมูลพื้นที่ชนบท					
03					ภาคธุรกิจ ชนชั้นเมือง คนรุ่นใหม่					
04	การประชุมครั้งที่ 2									
05										
06										
07	การประชุมครั้งที่ 3									
08										
09										
10										
11										
12										

พัฒนาองค์ความรู้ เครื่องมือ
เครือข่าย คัดเลือกพื้นที่นำร่อง
 [area profile, subjective wellbeing survey, citizen dialogue, หลักสูตรetc.]

การสำรวจสาธารณสมบัติ
“นิยามความก้าวหน้า”

KICK-OFF การแถลงผล
สาธารณสมบัติ และการ
สร้างกระแสสังคม
 [campaign & ignite]

การขับเคลื่อน
ระดับท้องถิ่น
10 จังหวัด +
2 ประเด็น
[domains]

การสำรวจ
life
satisfaction
survey และ
social lab

Quickwin 1

ปี 1 (2554)

แนวทางและรูปแบบของดัชนี

รูปแบบการพัฒนาดัชนี	ข้อดี	ข้อด้อย
(1) การพัฒนาชุดดัชนีแบบสัมพัทธ์ หรือ Composite Index	ครอบคลุม เป็นที่ยอมรับและอ้างอิงได้ทางวิชาการ นำมาใช้เป็นตัวกำกับชี้แนะนโยบายได้	ดำเนินการได้ยากเนื่องจากต้องสัมพันธ์กับความถูกต้องและความถี่ของการจัดเก็บข้อมูล
(2) การใช้ดัชนีความอยู่ดีมีสุขทางอัตวิสัย หรือ Subjective Well-being	ดำเนินการได้โดยง่าย มีระดับของการสะท้อนความรู้สึกของประชาชนได้สูง	มีข้อจำกัดในการแปลงสู่การกำหนดนโยบายของรัฐ และ มีคำถามเรื่องความถูกต้องในการอ้างอิงเชิงวิชาการ
(3) การปรับแก้จาก GDP หรือ Adjusted GDP	เป็นที่คุ้นเคยของประชาชนในสังคมโดยทั่วไปเนื่องจากอ้างอิงตามดัชนีที่ใช้กันอยู่แล้ว	ไม่อาจสะท้อนภาพที่แท้จริงของความก้าวหน้าได้ทั้งหมด เนื่องจากข้อจำกัดของข้อมูล ต้นทุนทางสิ่งแวดล้อมและสังคมที่บางส่วนไม่อาจแปรเป็นมูลค่าเงินได้

วิธีการกำหนดมิติของดัชนี [domain]

การเลือกมิติของดัชนี	ข้อดี	ข้อด้อย
(1) การอ้างอิงตามดัชนีหลักระดับสากล	สามารถเทียบเคียงกับประเทศอื่นๆในบริบทสากลได้	ขาดความเฉพาะตัว อาจมองข้ามมิติที่สำคัญในระดับรายละเอียดได้
(2) การอ้างอิงตามนโยบายของรัฐ	ใช้ในการขับเคลื่อนนโยบายของรัฐได้อย่างมีประสิทธิภาพ	ขาดความยั่งยืนในกรณีที่มีความไม่มั่นคงทางการเมือง
(3) การอ้างอิงตามกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียและประชาชนทั่วไป	ระดับการมีส่วนร่วมและความเกี่ยวข้องสูงกับทุกภาคส่วนในสังคม	ลำบากในการเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงยุทธศาสตร์ และไม่สามารถเทียบเคียงกับบริบทสากลได้

การนำเสนอดัชนี

แนวทาง	ข้อดี	ข้อด้อย
(1) แนวทางแบบตัวเลขเดียว (The single-number approach)	เป็นที่ดึงดูดใจ น่าสนใจ เข้าใจได้ โดยง่ายต่อสื่อและประชาชนทั่วไป	ไม่เปิดโอกาสให้ตีความหมาย อาจ ไม่เป็นที่ยอมรับของคนในสังคมวง กว้างหากกระบวนการและที่มาไม่ดี เพียงพอ และอาจนำไปสู่การส่ง สัญญาณแบบผิดๆ ได้ (oversimplification)
(2) แนวทางแบบการจัดทำบัญชีข้อมูล (The accounting framework approach)	มีระดับของความครอบคลุมสูง	มีความซับซ้อนสูง ไม่นำเสนอภาพ ความก้าวหน้าในภาพรวมใดๆ ได้ ต้องมีผู้เชี่ยวชาญในการช่วยตีความ และนำเสนอ (high complexity)
(3) แนวทางแบบกลุ่มพิเศษของดัชนี (The suite-of-indicators approach)	เปิดโอกาสให้คนได้ตีความหมาย ของความก้าวหน้าที่หลากหลาย ตามข้อมูลดัชนีหลักที่เกิดขึ้น มี ความเชื่อมโยงสูงกับการกำหนด นโยบาย	สัมพันธ์อย่างสูงกับกระบวนการใน การกำหนดมิติของตัวชี้วัดที่เลือก ซึ่งอาจเกิดการขึ้นนำได้ (potentially bias)

ADJUSTED GDP [media's attraction]

NATIONAL ACCOUNT OF WELLBEING

NATIONAL PROGRESS INDEX

เครื่องมือ/ ผลผลิตสำคัญ

แนวทางและขั้นตอนในการพัฒนาดัชนีความก้าวหน้าแห่งชาติ

1 การร่วมกำหนดความหมาย “ความก้าวหน้า” ของคนไทยทุกภาคส่วน [PROGRESS DEFINING]

1.1 การรวบรวมรายชื่อ “ตัวแทนสะท้อนความก้าวหน้า”

ตัวชี้วัดต่างๆที่เกี่ยวข้อง จากดัชนีระดับสากล [HDI, SDI, GCI, etc.]	งานวิจัย SUBJECTIVE WELLBEING ระดับท้องถิ่นของ [ ]	ตัวชี้วัดจากดัชนีภาครัฐ และ เอกชน ที่เกี่ยวข้อง [สสช., พม., CSRI]
---	--	---

1.2 การร่วมกำหนด “มิติหลักของความก้าวหน้า” [DOMAIN OF PROGRESS]

1.2A การสำรวจสาธารณะมิติ

a) สรุปละดับจังหวัด [100,000 samplings/ 3,000,000 บาท]

b) สรุปละดับภูมิภาค [9,000 samplings/ 900,000 บาท]

c) สรุปละดับประเทศ [1,000 samplings 200,000 บาท]

1.2B การจัดนิทรรศการและเวทีเสวนาสัญจร [กทม. ระดับภูมิภาค ตามสถานที่สาธารณะ และ สถาบันอุดมศึกษา]

1.2C การสำรวจความเห็นทางอินเทอร์เน็ต

การตลาดเพื่อสังคม

A การปลูกพลังบวกในการร่วมสร้างประเทศไทย

A1 คนหนึ่งคนทำอะไรได้บ้าง? (ปัจเจก)
A2 เวที ignite ในกลุ่มวิชาชีพ องค์กร

B การสร้าง platform ในการร่วมสร้างการเปลี่ยนแปลง (เชิงประเด็น)

B1 สหกรณ์ต้นไม้ (เกษตรอินทรีย์ และ สิ่งแวดล้อม)
B2 การจัดการขยะ

C การสร้างกลไกฟังเสียงสะท้อนจากประชาชน

C1 การสำรวจ CITIZEN POLL ทุก 3 เดือน

INDICATORS MAPPING:
รายชื่อ shortlist “ตัวแทนสะท้อนความก้าวหน้า” ของสังคมไทย [30-40 ตัว]

BLOCK SAMPLING SURVEY, DIALOGUE, INTERNET SURVEY:
กลุ่ม “ตัวแทนสะท้อนความก้าวหน้า” ที่คนไทยให้ความสำคัญ เพื่อมาพัฒนาเป็นมิติหลักของความก้าวหน้าของสังคม [10-15 DOMAINS]

WORKING GROUP, EXPERTS GROUP MEETING, SURVEY, DIALOGUE:
ชุดดัชนีระดับชาติ [national progress index] และ ท้องถิ่น [local progress index] ที่รอด้านและผ่านการมีส่วนร่วมจากหลายภาคส่วน

2 การร่วมพัฒนาเครื่องมือสะท้อนความก้าวหน้าของสังคมไทยในระดับชาติและระดับท้องถิ่น

2.1 การปรับปรุงและสร้างชุดดัชนีเชิงสัมพัทธ์ [composite index] ระดับประเทศ ที่อ้างอิงตามผลสะท้อนที่ได้จากขั้นตอนที่ 1

การกำหนด ตัวชี้วัด [PROXY] / ที่มาขอข้อมูล/ ความถี่ของการเก็บ/ การให้ค่าน้ำหนัก	การเพิ่มข้อมูลด้าน SUBJECTIVE WELLBEING
REVISITED ดัชนีอยู่เย็นเป็นสุขฯ ของ สสช. และ/หรือ การพัฒนาชุดตัวชี้วัดความก้าวหน้าแห่งชาติขั้นใหม่	life satisfaction survey

2.2 การสนับสนุนการสร้างดัชนีความก้าวหน้าระดับท้องถิ่น ที่อ้างอิงตามผลสะท้อนที่ได้จากขั้นตอนที่ 1

การจัดทำข้อมูล factsheet/ potential ของพื้นที่	การจัดเวที CITIZEN DIALOGUE เรื่อง VISION & FORESIGHT	การเพิ่มข้อมูลด้าน SUBJECTIVE WELLBEING
		life satisfaction survey

3 การพัฒนาเครื่องมือ/ กลไกในการนำดัชนีไปสนับสนุนการสร้างการเปลี่ยนแปลง [application]

TEMPLATE ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจในระดับประเทศ จังหวัด อปท. [accounting]	การพัฒนาชุดข้อมูลเพื่อนำไปแถลง ADJUSTED GDP รายปี [single digit]	การพัฒนาช่องทาง การนำเสนอ กับประชาชน ในรูปแบบ suite-of-indicator ทุก 3 เดือน
--	--	--

A

B

การสำรวจสาธารณะมตินิยาม “ความก้าวหน้า” ของคนไทย

NATIONAL SURVEY: PROGRESS DEFINING

106,000

samplings

มีนาคม-เมษายน

สำรวจภาคสนามทั่วประเทศ และ

WORKSHOP วิเคราะห์ประมวลผลร่วมกับ

มูลนิธินโยบายสุขภาวะ (ecological footprint) และ

กรมสุขภาพจิต (mental health survey)

2

คำถามสำคัญ

เรื่องใดมีความสำคัญต่อชีวิตท่าน ?

ประเทศเจริญก้าวหน้า ต้องดูจากเรื่องใด?

เรื่องใดมีความสำคัญต่อชีวิตท่าน ?

ประเทศเจริญก้าวหน้า ต้องดูจากเรื่องใด?

1. สุขภาพ
2. การศึกษา/การเรียนรู้
3. การทำงาน/ประกอบอาชีพ
4. ชีวิตครอบครัวและชุมชน
5. ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
6. ที่อยู่อาศัยและสาธารณูปโภค
7. ความสุขและความพึงพอใจในชีวิต
8. ฐานะทางเศรษฐกิจ
9. การลดความเหลื่อมล้ำ (ความไม่เท่าเทียมกัน) ทางเศรษฐกิจและสังคม
10. ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและภัยพิบัติ
11. การมีส่วนร่วมทางการเมือง และ ธรรมาภิบาล (การปกครองที่ดี โปร่งใส และเป็นธรรม)
12. ความสามัคคีและความสมานฉันท์ในสังคม
13. ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสารสนเทศ
14. อื่นๆ (ระบุ).....

ท่านคิดว่าประเทศมีความเจริญก้าวหน้าด้านสุขภาพ ต้องดู จากเรื่องใด

1. ประชาชนมีสุขภาพจิตที่ดี
2. ประชาชนมีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรง
3. ประชาชนมีอายุยืนยาว
4. แนวโน้มของโรคติดต่อ/ไม่ติดต่อลดลง
5. คนพิการ/ผู้สูงอายุสามารถพึ่งพาตนเองได้มากขึ้น
6. ประชาชนมีพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพลดลง (เช่น เหล้า บุหรี่ ยาเสพติด เอดส์)
7. ประชาชนมีพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพมากขึ้น (ออกกำลังกาย อาหาร)
8. ประชาชนมีร่างกายสมบูรณ์ (ไม่อ้วน ไม่ผอม)
9. ค่าใช้จ่าย และคุณภาพในการรักษาพยาบาลที่สมเหตุสมผล
10. บุคลากรและสถานบริการด้านสาธารณสุขที่เพียงพอ
11. ประชาชนมีหลักประกันสุขภาพอย่างทั่วถึง
12. ประชาชนมีพัฒนาการทางสติปัญญาและอารมณ์ที่สมวัย
13. อื่นๆ (ระบุ) .....

แนวทางแผนการตลาดเพื่อสังคม NPI ปีที่ 1

A การปลูกพลังบวกในการร่วมสร้างประเทศไทย (เครือข่ายพลังบวก)

A1 คนหนึ่งคนทำอะไรได้บ้าง? (ปัจเจก)

ความก้าวหน้าของประเทศเป็นวาระสาธารณะ
ของทุกคน [of-by-for]

A2 เวที ignite ในกลุ่มวิชาชีพ องค์กร (แพทย์ สถาปนิก สื่อสารมวลชน ทนายความ นักเศรษฐศาสตร์ ฯลฯ)

ทุกวิชาชีพเป็นกลไกสำคัญของการขับเคลื่อน
สังคมสู่ความก้าวหน้า (ไม่จำกัดเฉพาะการบริจาค)

B การสร้าง platform ในการร่วมสร้างการเปลี่ยนแปลงด้วยนวัตกรรมทางสังคม (เครือข่ายองค์กรเอกชน CSR+SOCIAL ENTERPRISE)

การร่วมสร้างความก้าวหน้าทำได้ไม่ยาก

B1 สหกรณ์ต้นไม้ (เกษตรอินทรีย์ และ สิ่งแวดล้อม)

ทำได้ทุกคนตลอดเวลา

SOCIAL MEDIA “THAILAND FACTSHEET”
TV CAMPAIGN “VISIONARY THAILAND”

C การสร้างกลไกฟังเสียงสะท้อนจากประชาชน (เครือข่ายเสียงประชาชน)

C1 การสำรวจ CITIZEN POLL ทุก 3 เดือน

เสียงทุกคนมีความหมายต่อการกำหนดทิศ
ทางการพัฒนาประเทศ (และการใช้ทรัพยากร)